

STUBBEKØBING ROKLUB.

Det ser Du på Din tur

Stubbekøbing

-

Bogø Havn

-

Fanefjord.

Området ved Roklubben og østpå:

Der henvises til turguiden Stubbekøbing - Madses Klint, da turen også kan ske ved at følge Falsterkysten mod øst til den grønne bøjle ved Ore Strand (eller længere).

Bogø:

13 kvadratkilometer (1.300 ha) - 7 km lang, 3 km bred, højeste punkt 32 m.

Nu væsentligst landbrugsområde, men tidligere søfartsø, da kongen i 1696 fritog møn- og bogøborgerne for nogen af deres pligter mod, at man lod sønner oplære til sømænd. Navigationsskole fra 1867-1930, og helt indtil 1929 var det en tradition, at øens bønder sønner kom til søs i drenge-årene.

Bogø by sammenvokset af Gammelby og Nyby samt et senere tilkommet sommerhusområde øst for byen.

Bogø blev landfast med Møn (og Sjælland via Møn) i 1943 via dæmningen og med Sjælland via Farø i 1985 i fb. med Farøbroernes ibrugtagning. Farø var indtil 1980 en selvstændig ø med ebbevej til Bogø.

Oppe i byen restaureret hollandsk vindmølle fra 1852 efter at gammel stubmølle var brændt året før. Var i brug indtil 1965.

Der er ca. 1.200 fastboende på Bogø.

Bogø Havn:

I 1806 toldsted. Indtil 1881 foregik færgetrafikken her med robåd eller for sejl (første dampskib i Danmark 1819). Besejlet fra Stubbekøbing fra 1881 med dampfærge og fra 1919 fra Bogø. Anløb skete til Lindebroen, som også skulle have tjent som udskibningssted for sukkerroer til Sukkerfabrikken i Lendemarke (Stege).

Egentligt færgeleje først anlagt i 1943.

Mindre lystbådehavn udvidet 1997.

Kan anløbes. Bord/bænkset, toilet og om sommeren færgecafé.

Dæmningen og ”hullerne”:

Dæmningen til Møn blev etableret under krigen og indviet i 1943 sammen med Mønbroen, hvorefter al færgefart foregik fra Bogø Havn til Stubbekøbing.

”Hullerne” er lokale rofolks betegnelse for gennemsejlingen under dæmningen.

Ret efter Dæmningen på Mønsiden:

Indhegnet forhøjning, hvor alene ses en tv-mast.

Gammelt borgsted formentligt anlagt af Kong Svend i 1100-tallet som værn mod Venderne, senere omdannet til skanse under englandskrigen (1801-1814) og igen under 1. verdenskrig ombygget til batteri.

Der ligger inde midt i forhøjningen et træhus sammenbygget med bunkeren opført 1917.

Er i privateje - benyttes som fritidshus

Fyrhus (Borgsted fyr):

Ret efter borgstedet, opr. opført 1898.

De røde barakker:

Mandskabsbarakker til Borgsted Batteri opført år 1900 ifl. BBr, men Lokalhistorisk arkiv i Stege oplyser, at de oprindeligt lå ved Hårbøllebro og blev flyttet til Borgsted under 1. verdenskrig. Er i privateje - benyttes som fritidshuse.

Grønsund Færgegård/Færgebro:

Indtil 1770 hørte færgegården under kronen. Færgeretten solgtes i 1770 incl. færgestedet på Næs (Grønsund Færgested/ Færgebro (gamle matrikelkort angiver såvel færgestedet på Møn som på Falster som ”Grønsund Færgebro”!).

I 1826 overdrages retten til at befordre passagerer fra Falster til Det Classenske Fideicommiss, medens sælgeren forbeholder sig færgeretten for rejsende fra Møn samt af gods. I 1880’erne opnår Dampskibsselskabet Stubbekøbing, som i 1881 havde opstartet færgerute til Masned-sund, aftale med ejeren om besejlingen af Møn og i 1900 overtages også retten til besejling af Færgestedet v. Næs på Falstersiden.

Ud for gården stensætning fra tidligere færgested for færge til Grønsund Færgested/Færgebro på Falster. Nedlægges 1943 ifb. med etablering af dæmningen og Bogø - Stubbekøbingoverfarten fra Bogø Havn.

Se også guiden Stubbekøbing - Madses Klint.

Gl. matrikelkort fra 1810 viser et batteri, hvor færgegården på Møn nu ligger.

Malurtholm:

Lille ø ved indsejlingen til Fanefjord. Yngleplads for især svaner, måger og i snart 10 år skarver, med de gener, det giver af bl.a. lugtmæssig art på varme dage.

Navnet fortøner sig...

Adgangsforbud 1. april - 15. juli.

Fanefjord:

Nu lavvandet område udlagt som reservat, men tidligere omkring år 1170 flådehavn, hvor Absalon samlede flåden til krig mod Venderne, der siden ca. 1100 havde hærget og plyndret Østdanmark.

Antages at findes en borgplads på sydsiden af fjorden, hvor der også i den tidlige middelalder har været et internationalt sildemarked.

På de omkring fjorden nærliggende landarealer er der forbud mod jagt.

Man kan med en vis forsigtig gå i land på nordsiden imellem sivene næsten helt inde i bunden af fjorden. Der ligger sædvanligvis et par både. Enkelt bænk på højen.

Der er også mulighed for at gå mod øst til

Fanefjord Kirke:

2 skibet kirke opført omkring 1250 med tårn og våbenhus opført ca. 1450-1500 og koret ca. 1625, hvor det også antages at tårnet blev ombygget med sine syd-nordvendte gavle (kirketårngavle er normalt øst-vestvendte).

Kirken, der er den eneste på vestmøn - der er 4 øst for Stege - er især berømt for sine kalkmalerier fra ca. 1350-1450 - hovedværker af Elmelundemesteren, der også har stået for kalkmalerier i Elmelunde og Keldby kirker på Østmøn, Åstrup, Nr. Alslev og Tingsted kirker på Falster samt Nysted og Tirsted Kirker på Lolland.

Kirken er åben dagligt kl. 10.00-16.00.

Grønsalen:

102 m lang og ca. 12 m bred stensat langdysse kantet af 148 randsten (egen optælling). Inde i dyssen findes 3 kamre, hvoraf det ene har bevaret dækstenen. Det er Danmarks største langdysse. Man kan ikke komme ind i dyssen.

Også kaldet Grønjægers Høj.

Iflg. sagnet er Dronning Phane og Kong Grøn - Møns skytshelgen - begravet her.

Turen tilbage kan gå over Hårbøllebro, se turguiden Stubbekøbing - Madses Klint.

Afsluttet 1. maj 2011.